Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

...Вклякни перед
зорею світовою,
Що пломеніє,
наче сонце креш,
Та не молися
мовою чужою,
Бо на колінах стоячи
умреш.

Дмитро ПАВЛИЧКО

9 (529)
26 лютого
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

МАЙДАН – ЦЕ КОЖЕН З НАС

Україна, а з нею і проґресивний світ, вшанували річницю Майдану. В Києві відбулася урочиста хода з участю лідерів європейських країн. Пошанували подвиг майданівців і на Прикарпатті. У Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника відбулося віче пам'яті студента Романа Гурика, який загинув у Києві. А на фасаді школи-ліцею № 23 відкрито меморіальну дошку « Героями не народжуються – героями стають». В обласному центрі, містах і селах краю піднесли молитви за Героїв Небесної сотні, відбулися акції у школах, бібліотеках, середніх навчальних закладах...

Коли роздумуєш над цим, усвідомлюєш, що Майдан започаткував нову сторінку історії Незалежної України. Власне він став початком змін, початком утвердження Незалежності насамперед у головах людей, у свідомості, у наших душах. Але чи змінив він політиків та українську політику?

Насамперед зазначу, що він буквально чи опосередковано дав карт-бланш «кулявлоб» і іншим, хто стояв на трибуні Майдану, й виголошував патріотичні промови (щоправда, не всім). І вони таки зайняли високі кабінети на Печерських пагорбах. І не тільки. Але Майдан поставив перед владцями і завдання – покарання винних у розстрілі людей, люстрації, боротьби з корупцією, реформи судової і всієї правоохоронної системи, нагальних економічних та соціальних змін.

Минув рік. Здавалося, влада, вшановуючи подвиг майданівців, мала б прозвітувати, що зроблено. Як не прикро, але звіту як такого взагалі не було, як і не було аналізу причин, чому жодне з поставлених Майданом завдань так і не здійснене. Говорили про героїзм, про АТО як його продовження на війні, але тільки не про те, чому ми не живемо по-новому. І думалось, невже Майдан повторить долю Помаранчевої революції, коли, довірившись владі, суспільство забуло, що її треба контролювати й контролювати? Невже його енергія пропаде, як вода у піску? Ні, так чи інакше, передавши владу новій старій еліті, він не довірився їй.

Причин, чому практично нічого не зроблено з поставлених Майданом завдань, багато. Але насамперед у тому, що відстань між суспільством, яке його творило, і владою, нині є більшою, ніж між нинішньою владою і вчорашньою. Недарма ж Уряд усі проблеми вирішує суто за рахунок найбідніших, не чіпаючи олігархів і їхні мільярдні статки. Невже потрібно було чекати цілий рік, щоб нарешті правоохоронці зайнялись фігурантами явно злочинного голосування за диктаторські закони 16 січня? А вичікували, сподіваючись, що все забудеться, перемелеться.

Ні, Майдан пам'ятає усе, бо він – у наших душах і серцях, у нашій свідомості. І це мають розуміти політики. Надто – молоді. Бо виглядає, що, потрапивши у Верховну Раду, вони геть втратили «дух, що тіло рве до бою», ніби молох української політики перемелює всіх на фарш, з якого можна ліпити і пекти, що завгодно. Не хочеться у це вірити й чекати, коли з війни повернуться найкращі.

А втім не ждімо, а діймо, кожний по-своєму і на своєму місці, підштовхуймо владу, не приймаймо на віру переможні реляції (надто з фронту), а перевіряймо, контролюймо. Ставаймо нарешті громадянами своєї країни, відповідальними за неї. Бо Майдан – це кожен з нас.

Богдан ВІВЧАР

НАРОД І АРМІЯ

ЗІ СЛЬОЗАМИ НА ОЧАХ...

Учора в Івано-Франківську перед адміністративним будинком іванофранківці, рідні, близькі, товариші зустрічали бійців 128-ої гірськопіхотної бриґади, які прибули з-під Дебальцевого на відпочинок. Були обійми, квіти, сльози... Були радість і просте людське щастя. Наша просвітянка Наталія Дяченко і мама Любов Жданова вручили квіти артилеристу самохідної гаубиці рядовому Олегу Жданову.

Як розповів іванофранківець, бої під Дебальцевим були тяжкі, довелося пережити цілодобові обстріли.

– Із трьох авто нашої батареї вирватися вдалося тільки одному, – розповів Олег. – Ми втратили багатьох побратимів. І за них, і тих, хто не повернувся з війни, маємо перемогти...

Після вісімнадцятиденного відпочинку – знову на схід, на війну.

Теодор ДРОВНИЧ

ФОТОФАКТ

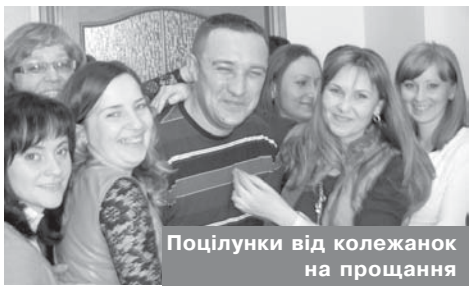
В АРМІЮ – ПЕРШИЙ З ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

Нині Роман Олійник – уже військовослужбовець. А ще вчора його, заступника начальника управління пенсійного забезпечення, проводжали в армію усім колективом головного управління Пенсійного фонду України в області.

Напутні побажання вірно служити Батьківщині й неодмінно повернутися живим і неушкодженим першими пролунали з уст начальника головного управління Анатолія Назарова. Того дня їх було ще дуже багато: і від колеґ, і від друзів, і від пересічних пенсіонерів.

Піднесений настрій у новобранця – першого з головного управління фонду. Ще б пак: стільки пошани й любові, можна сказати, авансом... Слід сказати, що і в громадянському житті його знають як тямущого фахівця, відданого справі й обов'язку, а в побуті – чуйного і доброго товариша. Щасти тобі, колеґо!

Володимир КРИВОРУЧКО,
головний спеціаліст головного управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області

Поцілунки від колежанок на прощання

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Запровадити пільги для бійців АТО

Івано-Франківська облдержадміністрація звернулася до Міністерства освіти і науки України з проханням запровадити пільги при вступі до вищих шкіл для учасників антитерористичної операції, повідомив на засіданні координаційного центру допомоги пораненим заступник голови облдержадміністрації Ігор Пасічняк. Він додав також, що облдержадміністрація працює і в напрямі забезпечення дистанційної освіти для бійців, які воювали на Донбасі, – технічні можливості для організації дистанційного навчання є на базі обласного центру підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Безпека у школах

На засіданні громадської ради при управлінні освіти Івано-Франківська розглянуть пропозицію щодо цілодобової охорони приміщень освітніх установ міста. Член ГО «Самооборона» Івано-Франківська Тарас Дем'янів з власної ініціативи обійшов кілька закладів обласного центру, щоб перевірити їхню систему безпеки. Він зазначив, що потрапив у приміщення шкіл без жодного запитання вахтерів, переконаний, що в той час, коли в Україні триває неоголошена війна, насамперед варто дбати про безпеку дітей. Уникнути багатьох небезпечних ситуацій можна, якщо охоронець буде знати, куди й до кого йдуть відвідувачі школи і не пропускатиме сторонніх осіб.

ЛИЦАРКА СЛОВА

У ці дні відзначаємо день народження Лесі Українки – великої поетеси, яка, втім, працювала в багатьох жанрах, творячи, зокрема, шедеври драматургії. Її слово, яке вона прирівнювала до гострого меча, актуальне й сьогодні.

Слово, чому ти не твердая криця,
Що серед бою так гостро іскриться?
Чом ти не гострий, безжалісний меч,
Той, що здійма вражі голови з плеч?

Ти, моя щира, гартована мова,
Я тебе видобуть з піхви готова,
Тільки ж ти кров з мого серця проллєш,
Вражого ж серця клинком не проб'єш...

Вигострю, виточу зброю іскристу,
Скільки достане снаги мені й хисту,
Потім її почеплю при стіні
Іншим на втіху, на смуток мені.

Слово, моя ти єдиная зброє,
Ми не повинні загинуть обоє!
Може, в руках невідомих братів
Станеш ти кращим мечем на катів.

Брязне клинок об залізо кайданів,
Піде луна по твердинях тиранів,
Стрінеться з брязкотом інших мечей,
З гуком нових, не тюремних речей.

Месники дужі приймуть мою зброю,
Кинуться з нею одважно до бою...
Зброє моя, послужи воякам
Краще, ніж служиш ти хворим рукам!

У НД «ПРОСВІТА»

ПРОСТИ! ВОСКРЕСНИ! ВІДРОДИСЯ!

Під звуки пісні «Господи, помилуй нас» у виконанні Т. Петриненка ведуча заходу Юлія Данилюк продекламувала «Молитву» К. Мотрич. Так розпочалося у НД «Просвіта» свято до Міжнародного дня рідної мови.

Далі слово про мову, яка має стати важливим фактором консолідації нації, виголосив професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, завідувач кафедри слов'янських мов, доктор філологічних наук Микола Лесюк.

Серед завдань Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика був твір на тему «Є боротьба за долю України. Все інше – то велике мисконборство» (Ліна Костенко). На свято було запрошено виступити з таким твором переможницю обласного етапу цього конкурсу – студентку Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Ірину Пітель. Добре сприймався виступ учениці 6 класу ЗОШ № 22 Іринки Підлисецької – переможниці героїко-патріотичного конкурсу з твором «Козацька слава не вмре, не поляже». Отець Роман Паньків видав чимало книжок з поезіями, працював на радіо «Свобода» й дуже цінує своє рідне українське слово. Цим він і поділився з присутніми.

Студенти Національного медичного університету, яких організувала голова первинного просвітянського осередку Марія Гуцол, запропонували послухати поетично-музичний твір «Дума про мову». Звідти ж студентка-другокурсниця лікувального факультету Іванна Мотуляк прочитала поетичний твір «Мова і я». Ще над колискою лине рідна материнська мова. Свої колискові виконала викладач музичного училища ім. Д. Січинського Любов Литвинчук. Тематичний вірш прочитав Остап Репета – майор, курінний соборного козацтва «Україна-Січ».

Кожна нація поважає свою мову і любить її. А якщо доведеться, то вивчає ту мову, де закинуло життя. На святі бурхливими оплесками зустрічали виступ студентів Національного університету нафти і газу з Африки, які здобувають у нас професії. Причому вивчили українську мову, співають українські пісні, шанують наші традиції. Вони майже досконало прочитали Шевченкові рядки.

У пісенній творчості до Міжнародного дня рідної мови відзначилися Євген Красовський, Вікторія Коколин, Христина Сорока, Анна Качанська, Юлія Гробельна, Андрій Мондрик і Тетяна Бечка.

Дякував учасникам свята і закликав надалі творити, збагачувати, утверджувати українську мову заступник голови «Просвіти», письменник Дмитро Захарук.

Михайлина БОДНАР

**ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!**

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

ІДЕЯ І ЧИН

ВСЕ, ЩО ЗАПОВІВ ТАРАС

Рік 2015 для України є часом важких випробувань російською аґресією. Тому попри негаразди, які є і ще чекають, мусимо прокинутися зі своєї природно-підневільної сплячки та нарешті визначитися щодо нашої політики, ідеології, духовності й моралі. Ми – європейський народ, але, пробувши довго у неволі, дуже повільно йдемо до своєї державності, успадкувавши всі хвороби поневолювача. Дивлячись на нас, Європа, яка вже віддавна живе у своїх національних державах, не може збагнути, що діється нині в Україні.

Після розпаду інтернаціонально-радянської імперії, т. зв. СССР, новостворені держави Європи, такі як Польща, Угорщина, Румунія та прибалтійські країни рішуче порвали з комуністичною ідеологією і обрали свої національні орієнтири. Там і успіхи державотворення та життєві стандарти народу на порядок вищі, ніж в Україні, яка за 23 роки Незалежності не виробила своєї національної ідеології, і надалі борсається у морі посткомуністичних реалій, доводячи свій народ до зубожіння. В нашій Конституції, яка була ухвалена під тиском і поспіхом у ВР у червні 1996 р., протягом однієї ночі, міститься чимало хибних положень. Наприклад, стаття 15 декларує різноманітність політичних, економічних та ідеологічних засад суспільного життя, говорить про те, що «жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова». Отже, звідси випливає, що Україна не мусить мати своєї державної ідеології, без якої жодна держава існувати не може...

Ідеологія визначає маґістральні напрямки розвитку держави, головні морально-духовні цінності, на які зорієнтоване громадянство, принципи захисту суспільних інтересів та самої держави від руйнації. Нині Україна на прикладі показала, до чого доводить відсутність державної ідеології, зорієнтованої на реалізацію національної ідеї та національних інтересів. У державному житті бачимо економічний застій, розшарування населення на купку багатіїв-олігархів, в чиїх руках опинилася загальнонародна власність, та більшість, яку кинуто на виживання. Нині бачимо брутальне порушення прав людини, відсутність демократії і свободи слова. Іґнорування чинного законодавства, що призводить до безкарності, яка стимулює організовану злочинність та безмежну корупцію.

Всі ці біди були задіяні при Президентові України Леоніді Кучмі. Згадаймо його слова, сказані ще 1993 р. з трибуни ВР (він був тоді Прем'єр-міністром України): «Скажіть мені, що будувати, і я будуватиму». Потім, уже в ранзі Президента України, той же Л. Кучма публічно заявив, що в Україні національна ідея не спрацювала.

Насправді не національна ідея не спрацювала, а не працювали на національну ідею. Той же Л. Кучма з його прокремлівським оточенням, що за обов'язком, за повноваженням держави мали б клопотатися про утвердження української національної ідеї. А тих, що воювали з більшовизмом і на вівтар свободи української нації принесли величезні жертви, Кабінет міністрів України, очолюваний Л. Кучмою, назвав «диверсантами, терористами і бандитами». Натомість своєю постановою № 63 від 8 лютого 1994 р. справжніх бандитів з НКВД та МҐБ, що палили українські села, ґвалтували дівчат, вбивали без суду невинних людей, прирівняно до учасників бойових дій на території Західної України. А їх, за даними російських ЗМІ, осіло в Україні понад двісті тисяч.

Тому Європа нашої держави ще не розуміє. Щоб побудувати свою національну державу в Україні, необхідно, перш за все, відродити ставлення українців до свого Генія, Апостола національного світогляду, основоположника української національної ідеї – Тараса Шевченка. І не стільки в пам'ятниках, як у сповідуванні й реалізації національної ідеї, яка закладена у його «Кобзареві».

Степан ПРИЙМА,
м. Івано-Франківськ

ТАК ДУМАЮ

ШАНТАЖ ПУТЛЕРА

Від сампочатку аґресії проти України Кремлівська мафія почала обробляти світ загрозою ядерного удару з РФ по мирних державах Вільного світу. Знаючи практику залякувань злочинного світу, якою користується Кремлівський Путлер, до цих погроз треба ставитися стримано. Тримаючи порох сухим (тобто, будучи готовим до ядерних несподіванок), Захід заразом мав би із макіавеллівським усміхом сприймати всі забіги Москви, спрямовані на залякування світу. На жаль, цього не сталося. Західні обиватели, і між них – лідери-обиватели, сприйняли цю злодійську практику Путлера за чисту монету.

Скажімо, розпорядження до губернаторів і мерів міст РФ з наказом бути готовими до війни. Цей адміністративний захід – відвертий приклад, що це зроблено з прицілом на обивателів Заходу. По-перше, таких розпоряджень практика світових воєн не знає. Отже, хід достосовано до сучасних подій. По-друге, якщо справді постала потреба попередити своїх підлеглих про наступну війну, то держава має тисячі способів, як це зробити секретно, не афішуючи на цілий світ. Це очевидний хід, спрямований на обивателів.

Саме тоді ж подав свій голос і корейський Путлерчук, мовляв, він готовий до ядерної конфронтації з Америкою. Ці події, які відбулися синхронно, для державних мужів, безпомилково засвідчать: Путлер бере нас на Бога.

Або візьмім такий факт: московські літаки літають вздовж кордонів балтійських країн, а зовсім недавно і вздовж кордонів Британії. Або запливи підводних човнів до берегів Скандинавії.

Чи це потрібно для майбутньої війни?

Розголошуючи про ці заплави й польоти, західні військові, почавши з НАТО, ширять московську залякуй-пропаґанду в світі серед обивателів.

А це все Путлер робить, щоб Захід не наважився надати зброї Україні.

Мовляв, дасте зброю, то ми підемо війною на вас.

От що лежить за цими польотами й запливами. Але державних мужів не залякати.

Та де ж ті державні мужі? Один сенатор МакКейн подає свій голос. А в пустелі – самі обиватели. Чують і не чують.

Врятуй, Господи, світ... не від Путлерів! Ні!

Від обивателів!

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

УРОК ІСТОРІЇ

НЕМАЄ ЗАБУТТЯ

У Меморіальному комплексі «Дем'янів Лаз» пройшов урок-реквієм «В пам'яті немає забуття», організований працівниками обласного Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери (директор – Я. Коретчук) та Івано-Франківського міського Народного дому (директор – М. Корпанюк) спільно з рядом освітянських закладів міста й області. Це: обласний Еколого-натуралістичний центр учнівської молоді (директор – Т. Ґудзик, заступник – В. Тимків), Загвіздянська (директор – П. Маліборський) і Крихівецька (директор – О. Форкуца) загальноосвітні школи, СЗШ № 25 м. Івано-Франківська (директор – С. Якимів). Активно допомагали в організації і проведенні уроку Івано-Франківська обласна організація ГО «Патріот України» і Громадянський корпус полку «Азов» (голова – С. Сивачук). Вагомий внесок в успішне проведення уроку внесли також Івано-Франківська духовна семінарія ім. свщмч. Йосафата (ректор – митр. прот. д-р Олег Каськів), монастир Святої Трійці (ігумен – отець Іван) і бюро з питань екології УГКЦ (голова – д-р Володимир Шеремета).

Розпочався урок з панахиди, яку відслужили віце-ректор духовної семінарії о. Олесь і старший ієромонах монастиря о. Антоній з участю семінаристів Івана та Василя. Урок продовжили в приміщенні музею «Дем'янів Лаз» і вели його завідувач музею, колишній вчитель історії Крихівецької ЗОШ М. Фреїк і вчитель української мови і літератури Загвіздянської ЗОШ, керівник гуртка з народознавства Еколого-натуралістичного центру учнівської молоді С. Гордюк. Добрий старт уроку дала пісня Марти Шпак «Молитва» у виконанні учениці спеціалізованої школи № 1 м. Івано-Франківська Вікторії Циганюк.

Захід складався з чотирьох навчально-виховних блоків: «Збережем стрілецьку славу», «Небесна сотня», «Небо плаче, бо знов війна», «Ми з тобою, солдат-захисник» і фінальної музично-хореографічної композиції учнів 6 класу Загвіздянської школи (класний керівник – Д. Маліборська). Мета уроку: висвітлення яскравих сторінок героїчної багатовікової боротьби нашого народу проти московських окупантів, виховання учнівської молоді в дусі патріотизму й готовності до захисту суверенітету і єдності України від посягань імперської Москви, вшанування світлої пам'яті борців, що віддали свої життя за український народ.

Для розвитку співпраці Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери з освітніми закладами міста й області в пошуковій роботі було оголошено про старт нового медіа-проекту «Пам'ять і шана». Учні отримали списки своїх земляків, які воювали в лавах УПА, були в'язнями сталінських таборів. На уроці були присутні: заступник начальника обласного управління культури Василь Тимків; голова Крайового братства вояків ОУН–УПА Степан Гах; член Правління обласного історико-просвітницького товариства «Меморіал» ім. В. Стуса Юліан Куйбіда; двоюрідний брат семінариста духовної семінарії, члена ОУН, розстріляного в Дем'яновому Лазі Мирослава Лущака – Володимир Петраш; Марія Костишин, мама загиблого під Дебальцевим українського вояка з с. Загвіздя – Мирослава Костишина; учасники Майдану гідності й АТО з Івано-Франківська: виконувач обов'язків командира взводу – сержант Тарас Лялька, його заступник – сержант Володимир Тимчук і кулеметник – рядовий Ігор Шаль; батьки і родичі учнів. Учасники бойових дій були схвильовані малюнками й оберегами, які зробили для них учні 3-В класу СЗШ № 25 (вихователь ГПД – Н. Фреїк). Згадували вояки і свого колишнього побратима з 5 батальйону сержанта Андрія Прошака, який воював у складі 128 гірськострілецької бриґади під Дебальцевим і загинув у бою з диверсійно-розвідувальною групою морської піхоти РФ 31 січня 2015 р., ціною власного життя врятувавши десять поранених побратимів на взводно-опорному пункті «Станиславів» біля с. Рідкодуб. Його тіло досі залишається у терористів.

Андрій Прошак

Юнаки та юначки з Громадянського корпусу полку «Азов» на чолі з В. Ковальчуком, представником полку у Варшаві, вели програму, читали авторські вірші, пригощали учасників і гостей запашним карпатським чаєм і подарували присутнім календарі й прапорці з символікою полку «Азов». Стрілецькі та повстанські пісні виконували семінаристи на чолі з о. Олесем і фольклорний гурт «Оберіг» з Крихівецької школи під керівництвом А. Галуги-Мединської.

На завершення уроку діти й дорослі поклали до могил жертв московського комуністичного режиму вінки, виготовлені гуртківцями обласного Еколого-натуралістичного центру учнівської молоді під керівництвом Ірини Кухар та Ольги Камінської і запалили свічки пам'яті. Захід, який глибоко схвилював всіх, отримає продовження в найближчі дні, коли в школах-учасницях відбудуться покази й обговорення фільму Р. Ганущака «Два дні в Іловайську».

Герої не вмирають!

Слава Україні! Героям слава!

Михайло ФРЕЇК, *завідувач МК «Дем'янів Лаз»*

Благословення учасників заходу

ЛАУРЕАТИ

ПРЕМІЯ НОМЕР ОДИН

Відбувся третій тур обговорення конкурсних творів на здобуття Національної премії імені Тараса Шевченка 2015 року.

За результатами таємного голосування лауреатом найвищої в Україні мистецької відзнаки в номінації «література» став Юрій Буряк за поетичну книжку «Не мертве море». За літературознавчий доробок Національну премію присуджено Костянтинові Москальцю за книжку есеїв «Сполохи». Художник Микола Компанець став лауреатом за мистецький цикл творів «Земля моїх батьків».

Номінація «театральне мистецтво» поповнила свій список актором Національного театру імені Івана Франка Петром Панчуком. Його відзначено за втілення образу Тараса Шевченка на вітчизняній театральній сцені.

У той же час віце-прем'єр-міністр культури України В'ячеслав Кириленко заявив, що варто обговорити пропозиції, аби Шевченківську премію як премію номер один в Україні вручали, скажімо, раз на три роки з метою підвищення її ваги в суспільній свідомості.

ПОДВИГ

НЕБЕСНА СОТНЯ. ПАМ'ЯТАЄМО ВСЕ...

Академію, що зібрала близько двох сотень коломиян, Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського організував спільно з Молодіжною радою міста напередодні одного з найтрагічніших днів у новітній історії України – 20 лютого, дня, що забрав життя десятків майданівців, які вийшли відстояти європейський вибір своєї держави.

Захід розпочався Державним і Духовним славнями України, які разом з хором Катедрального собору Преображення Господнього «Світло Тавору» виконали всі присутні в залі. Опісля відбулася панахида за душі Героїв Небесної сотні, яку спільно відслужили представники двох конфесій – на чолі з канцлером Олександром Селезінкою (Коломийсько-Чернівецька єпархія УГКЦ), благочинним Коломиї о. Василієм Мізюком і настоятелем криворівнянської церкви Різдва Пресвятої Богородиці о. Іваном Рибаруком (Коломийсько-Косівська єпархія УПЦ КП).

Про революційні події, до яких одними з перших долучилися коломияни, згадували генеральний директор музею Ярослава Ткачук, заступник координатора наших земляків на київському Майдані Ольга Баранецька, голова місцевої «Просвіти», керівник тогочасного страйкового комітету й організатор коломийських віч Василь Глаголюк і студентка Коломийського інституту ПНУ імені Василя Стефаника Сніжана Арділан. У переповненому залі серед ще зовсім юних патріотів і сивочолих коломиян були й дружини загиблих Героїв Небесної сотні Богдана Калиняка з Коломиї та Ігоря Ткачука з Великої Кам'янки – Ольга та Марічка.

Учні й студенти коломийських навчальних закладів Юрій Мартинюк, Лілія Тарасова, Назар Семанчук проникливо читали поетичні рядки про Революцію гідності, а Настя Чоботок і Віра Боднарук виконали ліричні пісні.

Завершився захід спільною молитвою та покладанням квітів до розміщених на фасаді музею портретів Героїв Небесної сотні та воїнів, які загинули на сході України.

Пам'ятаємо, молимось за кожного, хто віддав життя, здобуваючи волю й свободу для нинішнього і наступних поколінь.

Оксана ЯСІНСЬКА, *завідувачка науково-освітнього відділу НМНМГіП імені Й. Кобринського*

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!

ПОНАД УСЕ ЛЮБИЛИ УКРАЇНУ

Берестечко, Лисоня, Крути... Все це трагічні й героїчні сторінки нашої історії. Бій під Крутами займає серед них особливе місце. Там на прю з московським окупантом стали юнаки, які ніколи не тримали в руках зброї, – студенти Київського університету Святого Володимира та учні гімназії імені Кирило-Методіївського братства. Їх було триста. І вони наклали головами за волю України.

Ми схиляємо голови перед Героями, які віддали своє життя за вільну Україну 29 січня 1918 року у боротьбі з московськими зайдами.

Ця героїчна й водночас трагічна подія знаменувала початок нової епохи національного пробудження українців, усвідомлення нашого права жити на власній землі та святого обов'язку – боронити її.

«Понад усе вони любили свій коханий край», писав Павло Тичина. Визначально, що жертовна любов зародилася в серцях молодих людей, найкращих представників українського студентства.

Вона так само яскраво й незнищенно палає в наших серцях і нині – вже 97 літ після Крут. Ми будуємо ту Україну, за яку боролися юні мрійники, Незалежну, соборну, демократичну.

2014–2015... Майдан. Небесна сотня... Донбас. АТО...

Україна пишається молодими героями. Пам'ять про них, як і та велична справа, за яку вони боролися і борються сьогодні, – невмируща.

Не плачте, матері, не журіться, батьки, не тужіть, сестри, не сумуйте, брати...

Вони не полягли... Вони – безсмертні...

В шкільній бібліотеці Тлумацької ЗОШ І–ІІІ ст. презентували книжкову виставку «Коли стають до зброї діти, народ цей не перемогти...», підготували поетичний альбом пам'яті «Герої не вмирають», та рекомендований список літератури «Понад усе вони любили свій коханий край...». Учні мали змогу ознайомитись з літературою про крутянські події далекого 1918 року, а також на основі матеріалів газет «Галицька Просвіта», «Слово Просвіти» та інших порівняти події, які відбувалася майже століття тому й відбуваються в Україні зараз. Згадали Героїв Небесної сотні, безстрашних кіборгів та інших воїнів АТО, які захищають нашу Незалежність на Донбасі.

Слава Україні і її народу,
Що своїм життям безцінним
захищав свободу,
Що довічну самостійність
розумом відстояв, –
Тричі слава Україні і її героям.

Віра МОРИКІТ, *завідувачка шкільної бібліотеки Тлумацької ЗОШ І–ІІІ ст.*

ВОЛІ НАРОДНОЇ ДЗВІН

«На порожньому місці роду не заснуєш» – писав Павло Загребельний. Кожен свідомий українець повинен знати історію своєї держави, а історія наша багата на величні й трагічні події. Однією з них є бій під Крутами 29 січня 1918 року.

До дня пам'яті героїв Крут в обласній бібліотеці для юнацтва в рамках проекту «Бібліотека + музей: читаємо, дивимось, міркуємо» проведено історико-патріотичний проспект «Крути: волі народної дзвін».

На заході були присутні старшокласники обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості.

З цікавістю слухали юнаки та дівчата розповідь завідувачки відділу історії обласного краєзнавчого музею Галини Михайлівни Беднарчик про історичні події та отримали відповідь на запитання, які їх цікавили.

Крути – це коротка історія героїчного чину молодих хлопців. Крутянці своїм чином дали нам постанову, щоб боротьба за свободу закінчилася перемогою, вона має бути величною місією, героїчним поривом і жертовністю, що здатна повести за собою як сучасників, так і майбутні покоління.

До уваги присутніх презентовано книжкову виставку «Трагедія Крут: крізь призму минулого і сучасного». Книжки та публікації з періодичних видань висвітлюють історичні передумови цієї події, основні факти, що зумовили бій під Крутами і в чому полягає історичне значення битви. Зокрема, подається список і фотокартки встановлених учасників бою, схеми і карти бойових дій.

Історія столітньої давнини майже повторюється. Ми втрачаємо в боях воїнів, що прагнули миру й безпеки, за що і віддали свої життя. Але набули нового символу – Небесної сотні – усміхнених янголів, що довіку наглядатимуть за нами й нашими нащадками.

Надіємося, що, згуртувавши всі зусилля, ми відвернемо те лихо, що нависло над нами. І віримо, що більше не буде ані нової Небесної сотні, ані нових Крут, більше не буде проливатися кров і Україна переможе у цій війні справедливості й гідності.

Н. К.

ЧИН

ЩОБ НЕ ЗАБУЛИ НАЩАДКИ

Ніщо не вічне. Вічна пам'ять. У дитячій бібліотеці № 1 відбувся вечір пам'яті «Герої не вмирають. Герої Небесної сотні».

На вечір були запрошені учасники подій Майдану Василь Дідик і Ольга Баранецька. В заході брали участь старшокласники природничого ліцею. Метою заходу було донесення дітям пам'яті про тих, хто поклав своє життя за Незалежність і волю України. Вічна і світла пам'ять Небесній сотні. Захід підготувала й провела завідувачка бібліотеки Надія Дідик.

Відділ культури Коломийської міськради

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

Приводом до написання вірша став сюжет «ТСН» про молоду жінку, в якої народився син через добу після загибелі її чоловіка в зоні АТО.

* * *

Присвячується
загиблому українському солдату

...На місячній доріжці зустрілись дві душі,
Одна – до Бога пішки, а інша – в грішний світ.
Одна – душа солдата, загиблого в бою,
А інша – немовляти, народжена в раю.
І так би розминулись... але душа бійця
На іншу обернулась: знайоме щось з лиця...
Сказала: «Гей, малечо, а нумо, хлопче, стій!
А як ім'я, до речі, матусеньки твоїй?»

Душа же немовляти була, як чистий сніг:
«Мене чекає мати, аби я вчасно встиг...
Казав Господь, Галина – таке її ім'я,
Ось-ось народить сина, а син її – то я!
Мене на землю жити Господь благословив,
Я маю народитись... а ти вже там пожив?» –
Так у бійця спитало майбутнє немовля
(Воно ще знань не мало: що то таке – земля).

А той боєць «Галина» повторював ім'я ...
Та це ж його дружина чекала немовля.
Сплили перед очима щасливі ті роки:
Як він ще був хлопчина й просив її руки...
Весілля і навчання, і пристрасті потік...
Він всі її бажання виконував, як міг.
Усе було чудово: вагітність – добрий знак!
І взяв він з жінки слово, що вродиться козак!
А потім... сум в родині... в країну зло прийшло.
Галини очі сині зробились наче скло.
«Не йди, – вона просила.
– Бо смерть гуляє там,
Скількох вона скосила, та їй тебе – не дам!»
Та він своїй дружині сказав приблизно так:
«Як друзів я покину, який же я козак?
Як гляну в очі сину, що з'явиться в цей рік?
Скажу, що в злу годину я за спідницю втік?»

Поцілував Галину і рушив на війну...
А потім... постріл в спину... і запах полину...

Згадав боєць те стрімко й малому він сказав:
«Ти бережи Галинку, що краща буде з мам.
Пробач мені, дитинко, вас з мамою підвів.
Та буду я невпинно з тобою з перших днів!
Дивитимусь із неба, як швидко ти ростеш,
А все що буде треба в житті ти сам знайдеш.
Обнімемося ж, сину, тобі час йти в життя,
А я прикрию спину тобі із небуття».

На місячній доріжці невпинний душ потік:
Одні – до Бога пішки,
хтось – в протилежний бік.

Народжуються діти,
в воєнний час страшний,
І щоб їх захистити, хтось мусить йти у бій.
Але допоки в серці жіночому любов,
Життя не перерветься, відроджуючись знов!

Людмила ЛЄГОСТАЄВА

* * *

Метуть безжальні заметілі,
І вогнеметний град іде,
Та не залякаєте солдата,
Бо захищає маму й тата!

Не відступайте, бо не простять сини
Втрату землі, що й так полита кров'ю.
У колі друзів, при святковому столі,
Згадаймо ж ми захисників і до землі
Вклонімося загиблому герою.

Вкраїну не вдалось пригнути до колін,
Зате пізнали ми лице антигероїв.
Воюєш і перемагаєш – все без змін –
Коли є дух сильніший ядерної зброї.

Світлана ЗЛЕПКО

ПОСТАТІ

КЛИМ ПОЛІЩУК І ГАЛИЧИНА

(Поч. в № 6–8)

Центральне місце на шпальтах «Українського еміґранта» займала рубрика «Українці на чужині», яку ґрунтовно шліфував сам К. Поліщук. Програмне завдання, яке проповідував часопис, сфокусоване в одній із його передовиць під назвою «Спільними силами». В ній К. Поліщук констатує: «...Ті ідеї, що в дні боротьби гріли серце й освітлювали душу, застаріли й перетворилися в безкінечну балаканину.

...Одна частина нашої еміґрації, яка опинилася на чужині наслідком воєнних невдач, ще й досі нищить себе по ріжних таборах інтернованих, проводячи між собою безнастанні суперечки – «хто винен?» – а друга частина, яка пішла у світи далекі «задля хліба куска», не маючи досвідчених і розумних поводирів-організаторів, гине на широких розпуттях, зостається цілком безпорадною... Матеріальний стан української еміґрації найбільш болючим місцем нашого еміґрантського життя. Поводирі – на «вілях» Німеччини, Австрії. А «інтеліґентні працівники» розпалися по всіх п'ятьох частях світа з надією про «чесний поворот до свого краю». Надії – марні. Пошесть «смєховєчовства» – могила української політичної еміґрації. Потрібні дії – як от Український комітет у Празі, який своєю висококультурною і суто національною працею з'єднав коло себе все, що є в нас, міцнішого в нашій вірі...»

Клим Поліщук у кожному числі свого часопису розповідає про життя і побут українців у різних кутках світу. Це і короткі замальовки про «мандрівку» Українського народного хору під орудою **О. Кошиця** до Нью-Йорка й Арґентини. З цього приводу Клим Поліщук зауважує, що «...от приїхали люде (цебто наш хор), які не тільки нічого не беруть від Америки (у мистецтві. – В. М.), а навіть ще й привезли Америці таке мистецтво, якому американцям треба повчитися».

В іншому часописі читаємо розповідь К. Поліщука про гастролі, балетмейстера балету Київського театру **Василя Авраменка** в Галичині, засновану ним у Львові 1922 р. школу хореографії і його виїзд до Америки. Тут же власкор «Українського еміґранта» **І. Боберський** ділиться враженнями про життя українців колонії Тіодор в Канаді. При цьому К. Поліщук наголошує, що в Арґентині, де 1920 р. «наша еміґрація уявляла темну, розрізнену й розкидану масу, а тепер, з часу приїзду **П. Карманського,** Арґентина вкрилася низкою культурних та економічних українських установ і має свій національно-адміністративний центр – Директорію Українського національного союза».

У своїх розповідях про українців на чужині К. Поліщук добирається до всіх закутків світу, куди закинула лиха доля українців. Не дивина, що його публікації в «Українському еміґранті» залишили нам розповіді і про українську еміґрацію на Далекому Сході – в Приморщині й Маньчжурії. У м. Владивостоку, нагадує письменник, ще 1919 р. при Українській далекосхідній краєвій раді діяли кооператив «Чумак», видавниче товариство ім. Т. Шевченка, Учительська і Театральна спілки: у Харбіні (Маньчжурія) при Маньчжурській окружній раді функціонували: український споживчий кооператив «Згода», артистичний колектив «Бандура», «Український клуб», «Просвітня громада» з філіями у Цицикарі, Хайларі та інших містах, видавався часопис «Манівець».

В кожному часописі «Українського еміґранта» привертає увагу постійний гумористично-сатиричний розділ «Теревені» – «замість фейлетону», зауважує сам редактор. В одній із публікацій цього розділу Клим Поліщук, зокрема, веде мову про полемічно-критичні рефлексії навколо видань **Осипа Турянського, Петра Карманського, Осипа Назарука, Дмира Гунькевича, В. Бобикевича, М. Обідного** та інших діячів на літературно-публіцистичній ниві, в іншому числі – мова про полеміку між часописами «Український прапор» (Відень), «Українське слово» і «Український голос», ще в іншому – сатиричний вірш Клима Поліщука (Клим-Клина) з приводу безперспективних політичних «теревень» між різними політичними і громадськими організаціями, між їхніми «вождями» і «вождиками», які ніяк не можуть дійти до згоди у загальній справі.

* * *

...Його серце ниділо-боліло, коли згадував рідну Волинь. Болючі думи обсідали його. Рідний прадідівський поріг ностальгійно ворохобив його душу. Знав, що там – не та Україна, за яку боролися її сини і доньки, боровся і сам, як совість веліла. Усвідомлював, що його майбутнє там – за Збручем, у радянській Україні, – вилами по воді писане. Але ж якась іскорка надії на краще жевріла. І він урешті-решт ризикнув повернутися до рідного порога: 1925 року він їде на рідну – чужу Україну...

...1933 року Клим Лавринович Поліщук у великому гурті українських письменників, серед яких були і знайомі йому галичани, був репресований. За даними «Енциклопедії українознавства» загинув на сумнозвісних Соловках 1937 року.

Володимир МОРОЗЮК,
член НСПУ

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Івано-Франківські обласне і міське об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиро вітають **із 75-річчям Миколу Петровича ЛЕСЮКА,** громадського діяча, професора, члена Ради МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Своєю багаторічною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю Ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України. Знаємо й високо цінуємо Вашу самовідданість і просвітницьку працю на благо України.

Прийміть від нас слова щирої вдячності за Вашу працю розуму й серця, спрямовану на формування Української держави, активну життєву позицію і діяльність зі створення надійної духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства та особистості.

Від душі бажаємо Вам міцного здоров'я, творчого натхнення і многих благословенних літ!

З роси і води!

Голова ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, голова МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО

* * *

25 лютого відзначила **поважний ювілей** голова Тлумацького райміськ-об'єднання «Просвіта»

Галина Василівна ДЗЬОБА.

Об'єднання – одне з найкращих в області. Просвітянська Тлумаччина вписала світлу і славну сторінку в історію нашого краю. В кожному селі діє просвітянський осередок, передплачують просвітянські видання. Голова «Просвіти» намагається, щоб просвітянський рух розгортав свої крила, набуваючи все більшого авторитету в районі.

Тож вітаємо іменинницю з пам'ятним днем у житті й бажаємо, щоб не міліла душі криниця, не вичерпувалась енергія творчих задумів на просвітянській ниві.

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, куратор Тлумацького райміськоб'єднання Михайлина БОДНАР

* * *

28 лютого відзначає **50-річний ювілей** голова просвітянського осередку с. Гавриляк Тлумацького району

Орися Степанівна МИСЮРА.

Районне та обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиро вітають активістку просвітянської праці, зичать здоров'я, щастя, многих і благословенних літ, результативної праці на ниві народної просвітянської справи.

* * *

Щиросердечно вітаємо спеціаліста і добру людину – бухгалтера обласного НД «Просвіта»

Лесю ПРОВАЛЬНУ

з днем народження!

Хай прекрасним цвітом шлях життя рясніє,
Справджуються завжди заповітні мрії,
Хай палають в серці почуття високі,
А доля дарує повні щастям роки!
Незабутніх вражень, щасливих подій,
Здійснення задумів, втілення мрій!
Міцного здоров'я та многих благословенних літ!

З повагою і вдячністю просвітяни Н. СИНИЦЯ, Л. БРИНДЗЕЙ, О. ЛЮДКЕВИЧ і Л. КОЗАК

У НД «ПРОСВІТА»

ЦІКАВО БУЛО ВСІМ

Перед Великим постом у НД «Просвіта» відбувся вечір відпочинку «Кому за 40...» (нагадаємо, такі вечори відбуваються тут уже четвертий рік, кожної останньої неділі місяця, і отримали хороший відгук). Цього разу на вечорі відпочинку згадали про пам'ятні події, які відзначали в лютому. Зокрема, свято Валентина. В цей день на Вічевому майдані «Просвіта» організувала захід, лейтмотивом якого були слова: «Я сьогодні від вас від'їжджаю боронити ріднесенький край, може, вернусь, а може, не знаю, ти дівчино про мене згадай...». Як на цьому святі, так і на вечорі відпочинку обласна організація «Жіноча громада» виконала в'язанку тематичних пісень. Такі вечори вирізняються від інших тим, що у них можуть брати участь усі присутні.

Так, знаючи, що цими днями відзначаємо Міжнародний день рідної мови, день народження Лесі Українки, день пам'яті Небесної сотні учасники вечора декламували тематичну поезію та співали пісні.

Окрім танців, відбулася зустріч з представником програми «Нове життя» І. Захарчуком.

Учасниці хору «Фронтові друзі» (керівник – В. Поліщук) подарували присутнім свої пісенні твори, а займаються тут не лише українці, а й литовці, росіяни, євреї... Окрім пісень, вони читали поезії про мову, Україну, яка стала для них дорогою.

А в якій українській родині у неділю не готують вареники? Тож підтримати свої традиції пропонували членкині «Жіночої громади», наваривши вареників та узвару.

Учасники вечора отримали і домашнє завдання на період посту: підготуватися до Шевченківських днів чи вивчити твори Великого Кобзаря й виступити на Шевченківських читаннях у Музеї народної шани Тараса Шевченка, які будуть проводитися у НД «Просвіта», а також з поезією, приуроченою АТО, взяти участь у дійстві до Всесвітнього дня поезії 21 березня.

Михайлина БОДНАР

ДУШЕВНА НОТА

ЧЕРВОНА РУТА — ТО ЛЮБОВ

Щойно демобілізувався з осоружної служби в радянській армії. Осінь, грязюка, сутінь, мряка, наче шлейф од дворічного змарнованого часу в кирзаках та уніформі військового покрою, який сумерком накрив українські посмутнілі простори.

І раптом серед темряви цього царства гоблінів, яке охороняють хижі потворні орки, спалахує безсмертний цвіт «Червоної рути», зірваної маловідомим ще піснярем Володимиром Івасюком у карпатських вечорах. Пісня розцвіла, її пелюстки злетіли крилами прекрасних звуків, розбудили сонну радянську імперію, розширили українську землю до колишньої давньої України-Руси, посунули російську стриножену пісню. І наче не стало темної чорної зими (того року снігу довго не було, аж десь поза Різдвом випав, освітлив землю). І на землю зійшла не червона кремлівська зірка, а «Червона рута» із останкінської «Пісні-71» у виконанні буковинських соловейків.

Червона рута цвіла по всій Україні, навіть російській пісні вказала місце, бо її краса була благословенна Всевишнім. Стався вибух несамовитої любові народу до цієї Пісні пісень. Весь СССР упав їй до ніг, починаючи з твердокам'яної Москви. Якби її автор – великий, самобутній, надзвичайно талановитий Володимир Івасюк створив лише цю диво-пісню, його ім'я було б уславлене навіки, його місія на землі, покладена на нього Богом, була б виконана. Але він зробив більше: воскресив славу української пісні, став духовним предтечею Незалежності України.

...Саме про це і саме так мислю. Після прочитаної книжки Василя Нагірняка «Орфей Собору Нації». Своїм художньо-документальним романом автор зробив велику справу наближення геніального творця пісень В. Івасюка до нинішнього читача.

Сюжет твору закроєний цікаво, з елементами пригоди й інтриґи напочатку та з трагічним завершенням вкінці. Життя Володимира Івасюка якраз і надається для цього, бо його історія – якоюсь мірою – матриця життя багатьох діячів української культури 30-их років XX століття.

У цих сюжетних рамках розгортається творчий період у бутті пісняра, його вершинні досягнення у музиці, злети неймовірної творчості. Досліджується й аналізується народження і тривання у часі кожної пісні-шедевру, їхній тріумфальний хід по сценах і просторах великого за територією Союзу ССР. Я би сказав, переможної ходи української пісні, новаторської музики, створеної натхненням, для цієї високої творчості, для цієї світлої музики, для утвердження саме українського великого мистецтва, коли народний дух був упокорений і принижений, затінений потворним привидом Кремля.

Коли в XIX ст. пригноблені російським царським режимом, покріпачені тілом і духом українці уже, здається, геть приречені на зникнення як народ, Бог дав Шевченка, і він своєю творчістю й подвижництвом засвітив світильник волі й дав поштовх до пробудження.

Подібно (всяке порівняння, звісно, кульгає) в 60–70-их рр. XX ст., коли українці повільно й невблаганно ставали радянським народом, з низин його існування виринув той, хто показав українському (без пафосу) народові його вершини, куди має прагнути дух, щоб визволити й тіло. Цим, як В. Нагірняк називає, Орфеєм став Володимир Івасюк. Я б назвав його Прометеєм, який дав людям вогонь безсмертної червоної рути як символу Божої любові до України, любові, яка утверджує красу волі й прагнення до справжнього життя.

І нині «Червона рута» є своєрідним славнем українських уболівальників футболу. Ще недавно вона була і символом протесту проти режиму Януковича.

Володимир Івасюк безсмертний, як і вічна його «Червона рута», «Водограй» та інші шедеври української популярної музики. Вони – позачасові, бо там – незламна душа українського народу, який завжди прагне волі й краси.

Василеві Нагірняку вдалося вмістити на великій території багатосторінкової книги життя, власне, на жаль, не тривалу, але таку містку, багатогранну біографію Володимира Івасюка. І ця Василева праця вартує поваги й доброго слова. Він зробив це першим у такому поважному вигляді.

...У своїх роздумах про коротке, як спалах, життя В. Івасюка, а також згаданих В. Нагірняком Березовського, Веделя, а ще додам сюди В. Симоненка, В. Стуса, Б. І. Антонича та інших, приходжу до думки, що ці люди даровані Всевишнім народові, щоб у той чи інший період історії рятувати його від духовної загибелі й воскрешати любов і красу, на яких лише може триматися світ.

Вони, кожен у свій спосіб, повторюють шлях Ісуса Христа. Їх розпинають, а вони воскресають для безсмертя, виконавши свій Великий чин. Їхнє життя недовге, як в Ісуса, але варте багатьох довгих життів, без великого сенсу.

Їхні жертви не марні, вони великі й величезні, і талант, і подвиг життєвий – дані й підтримані Богом. А це багато вартує, бо є Вічним шляхом до любові.

...Цьогоріч минає 45 років з часу народження «Червоної рути». Рути, яка квітне, не відцвітає, як невмирущою є творчість Володимира Івасюка.

І про це ще раз нагадує книжка Василя Нагірняка «Орфей Собору Нації».

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

СЛОВО ПРО ЮВІЛЯРА

Народився **Микола Лесюк** у с. Ковалівка Коломийського району в багатодітній шахтарській родині. Після закінчення сьомого класу Ковалівської СШ у 1954-му вступив на навчання до Калуського ремісничого училища № 4. Працював на вугільних шахтах Донбасу, Заполяр'я (Автономна республіка Комі), а також у рідній Ковалівці.

1961-го юнаком стає студентом Івано-Франківського інституту, який закінчив 1966-го за спеціальністю «учитель української мови, літератури і співів». Працював на кафедрі української мови інституту. У квітні 1982 р. захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності «Українська мова», у травні 1983-го обраний на посаду завідувача цієї кафедри, яку займав майже дев'ять років. У кінці 80-их – на початку 90-их рр. кафедра української мови тодішнього пединституту відіграла визначну роль в утвердженні престижу української мови: майже всі викладачі кафедри, у тому числі М. Лесюк, провадили курси української мови, які після надання в жовтні 1989 року українській мові державного статусу були організовані на багатьох промислових підприємствах, в установах та організаціях Івано-Франківська. Він працював заступником декана філологічного факультету, а з квітня 1989-го – деканом філологічного факультету, директором Інституту філології. У листопаді 1996-го Миколу Петровича обрали на посаду професора, завідувача кафедри слов'янських мов.

Автор навчального підручника української мови для університетів і багатьох інших книжок, зокрема, «Доля моєї мови».

Пан Микола був серед активних організаторів обласного Товариства української мови ім. Т. Шевченка (нині – «Просвіта»), лауреат премії імені Марійки Підгірянки. За книжку «Доля моєї мови» його удостоїли Івано-Франківської міської премії імені Івана Франка.

М. Лесюк був депутатом обласної ради, делеґатом установчої конференції Товариства української мови ім. Т. Шевченка в Києві 11 лютого 1989 р., діяльно працював як член Народного руху України.

2000 року Миколі Лесюку присвоєно звання заслуженого працівника освіти України. Він ветеран праці. Нагороджений медалями «За доблесну працю», «Будівничий України», відзначений іншими нагородами...

З роси і води!

Многих благословенних літ.

Просвітяни

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

БЕРЕЗЕНЬ

1 БЕРЕЗНЯ

75 років відкриття першого на Прикарпатті вишу – **педагогічного інституту** (тепер – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника).

70 років від дня народження **Надії Бойко,** інженера, громадсько-просвітницької діячки, члена Ради ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

3 БЕРЕЗНЯ

Всесвітній день письменника.

5 БЕРЕЗНЯ

155 років від дня народження **Ярослава Окуневського** (1860–1929), військового лікаря, українського громадського і військового діяча, письменника, дійсного члена НТШ, адмірала флоту Австро-Угорської імперії, просвітнього діяча, мецената городенківської «Просвіти». Похований у м. Городенка.

105 років від дня народження **Дениса Іванцева** (1910–2003), українського художника, уродженця с. Делева тепер Тлумацького району.

65 років загибелі головнокомандувача УПА **Романа Шухевича** (1907–1950).

6 БЕРЕЗНЯ

85 років від дня народження **Павла Добрянського** (1930–2011), письменника-гумориста, уродженця Вінниччини, багатолітнього голови обласної письменницької організації. Похований в м. Івано-Франківськ.

80 років від дня народження **Богдана Рубчака,** поета української діаспори, професора Іллінойського університету (США), уродженця м. Калуш.

70 років заснування **обласного театру ляльок імені Марійки Підгірянки.**

7 БЕРЕЗНЯ

75 років від дня народження **Богдана Ступарика** (1940–2002), відомого педагога, вченого, доктора педагогічних наук, автора досліджень з історії педагогіки Галичини, уродженця с. Задубрівці Снятинського району.

8 БЕРЕЗНЯ

115 років від дня народження **Софії Федорцевої** (1900–1988), актриси, народної артистки України, уродженки с. Помонята тепер Рогатинського району.

55 років від дня народження **Ольги Слоньовської,** української поетеси, педагога, професора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, автоки поетичних збірок «Гілочка глоду», «Ґердани», «Соната для коханого», «Джоконда», «Пекторалі», «Зимове яблуко», «Силуети яблунь і коханих», роману «Дівчинка на кулі», монографії «Слід невловимого Протея», підручників з української літератури та ін., лауреата обласної премії ім. В. Стефаника, уродженки с. Ценява Коломийського району.

9 БЕРЕЗНЯ

День народження Тараса Шевченка (1814–1861), великого українського поета, мислителя, художника.

135 років від дня народження **Василя Сімовича** (1880–1944), українського мовознавця і громадського діяча, який навчався у Станіславській гімназії.

10 БЕРЕЗНЯ

95 років від дня народження **Василя Грималюка** (прізвисько – Моґур) (1920–1998), скрипаля, автора творів «Вівчарська дума», «Гірська фантазія», уродженця с. Зелене Верховинського району.

75 років від дня народження **Михайла Рудковського,** відповідального секретаря ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка (2005–2014), лауреата премії ім. Марійки Підгірянки, члена Національної спілки журналістів України.

13 БЕРЕЗНЯ

105 років від дня народження **Наталії Березинської-Шухевич** (1910–2002), громадсько-культурної діячки, учасниці національно-визвольної боротьби ОУН–УПА, дружини Романа Шухевича, уродженки с. Лецівка тепер Рожнятівського району.

105 років від дня народження **Володимира Прокоповича** (1910–1980), лікаря, громадського діяча, уродженця с. Юнашків тепер Рогатинського району.

55 років від дня народження **Юрія Андруховича,** письменника, поета, літературознавця, автора романів «Рекреації», «Московіада», «Перверзії», «Дванадцять обручів», «Таємниця», «Диявол ховається у сирі», «Лексикон інтимних міст» та інших, уродженця м. Івано-Франківськ.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Далі буде)